

Chimamanda
Ngozi Adichie

El
comptador
de
somnia

CHIMAMANDA NGOZI ADICHIE

EL COMPTADOR DE SOMNIS

Traducció d'Anna Puente i Lluçà

Fanbooks

Títol original: *Dream Count*

© Chimamanda Ngozi Adichie, 2025

© de la traducció: Anna Puente i Llucà, 2025

© d'aquesta edició: Edicions 62, S. A., Fanbooks, 2025

Av. Diagonal, 662-664, 08034 Barcelona

www.fanbooks.cat

fanbooks@grup62.com

Primera edició: setembre del 2025

ISBN: 978-84-10028-57-9

Dipòsit legal: B. 13.695-2025

Imprès a Catalunya

El paper utilitzat per a la impressió d'aquest llibre procedeix de boscos gestionats de forma sostenible i de fonts controlades.

La lectura obre horitzons, iguala oportunitats i construeix una societat millor. La propietat intel·lectual és clau en la creació de continguts culturals perquè sosté l'ecosistema de qui escriu i de les nostres llibreries. En comprar aquest llibre contribuïu a mantenir aquest ecosistema viu i en creixement.

A Grup62 agraïm que ens ajudeu a donar suport així a l'autonomia creativa d'autores i autors perquè puguin continuar desenvolupant la seva funció. Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra. Podeu contactar amb CEDRO a través del web www.conlicencia.com o per telèfon al 91 702 19 70 / 93 272 04 47.

Queda expressament prohibida la utilització o reproducció d'aquest llibre o de qualsevol de les seves parts amb la finalitat d'entrenar o alimentar sistemes o tecnologies d'intel·ligència artificial.

Chiamaka

U

Sempre he desitjat que una altra persona em conegués, que em conegués a fons. De vegades vivim anys i panys nodrint desitjos que no sabem anomenar. Fins que apareix una es-cletxa al cel i s'eixampla i ens deixa al descobert, tal com va passar durant la pandèmia, perquè va ser en el confinament que vaig començar a repassar la meua vida i a posar noms a coses que no n'havien tingut durant molt de temps. Al principi em vaig jurar treure el màxim suc d'aquell aïllament col·lectiu; si no tenia cap altre remei que quedar-me a casa, cada dia m'untaria amb olis la línia dels cabells, que se m'esclarissava per moments; beuria vuit gots d'aigua ben plens; correria a la cinta; em permetria el luxe de dormir llargues hores, i m'aplicaria sèrums cars a la pell. Escriuria nous articles de viatges a partir d'antigues notes que no havia arribat a fer servir, i si el confinament durava prou temps potser tindria el volum de pàgines necessàries per convertir-les en un llibre. Però al cap de pocs dies ja estava perdent el cap dins d'un túnel sense fons. Les paraules i les adver-tències s'arremolinaven i jo tenia la sensació que tota mena de progrés humà es revertia ràpidament cap a una era de confusió molt remota en el temps que a aquelles altures ja s'hauria d'haver superat. No et toquis la cara, renta't les mans, no surtis al carrer, desinfecta, renta't les mans, no sur-

tis al carrer, no et toquis la cara. Rentar-me la cara comptava com a tocar-me-la? Sempre feia servir una tovallola, però un matí em vaig fregar la galta amb el palmell i em vaig quedar petrificada, amb l'aixeta encara oberta. Era evident que no podia passar res, perquè no havia posat ni un peu a l'exterior, però què significava «no et toquis la cara» i «renta't les mans» quan ningú sabia com havia començat tot allò ni quan acabaria, o ja, posats a dir, què era? Em despertava cada dia assaltada per l'angoixa, amb el cor bategant com si s'estigués preparant per a una cursa, sense el meu permís, i de vegades em premia la mà contra el pit i la deixava allà. Estava tota sola a la meva casa de Maryland, sumida en el silenci dels afores. Era com si els arbres que resseguien la carretera s'haguessin quedat immòbils a causa d'aquella calma. No passava ni un cotxe. Jo mirava cap a fora i veia un ramat de cérvols a l'altra banda de la petita clariana que formava el meu pati de l'entrada. Uns deu cérvols, o potser quinze; res a veure amb l'exemplar solitari que es presentava de tant en tant per mastegar gespa tímidament. Em feia por el seu atreviment tan poc habitual, com si el meu món estigués a punt de patir una invasió, no només de cérvols, sinó de criatures amagades que no em podia ni imaginar. Hi havia dies en què amb prou feines menjava: em limitava a pul·lular pel rebost i a rosegar galetes salades. Altres dies desenterrava bosses oblidades de verdures congelades i cuinava mongetes picants que em recordaven la meva infantesa. Els dies amorfs es fonien els uns amb els altres i el temps semblava plegar-se en si mateix. Em palpitaven les articulacions, així com els músculs de l'esquena i els laterals del coll, com si el cos sabés molt bé que no estem fets per viure així. No escrivia perquè no podia escriure. No vaig córrer a la cinta ni una sola vegada. Durant les videotrucades, a tothom li feia eco la veu, i allargàvem la mà però no

ens tocàvem, perquè la distància entre nosaltres s'havia tornat encara més insondable.

Una tarda, la meva millor amiga, la Zikora, em va trucar des de prop de Washington i em va dir que era al Walmart comprant paper de vàter.

—Has sortit! —vaig exclamar, gairebé cridant.

—Porto dues mascaretes i guants —va respondre ella—. La policia està organitzant la cua del paper de vàter, t'ho pots creure? —Llavors va canviar a l'igbo i va dir—: La gent s'increpa. Em fa molta por que aviat algú tregui una pistola. L'home blanc de davant meu és un possible sospitós, ha vingut amb una furgoneta immensa i porta gorra vermella.

Mai no parlàvem íntegrament en igbo, sinó que salpebràvem les frases amb paraules en anglès, però ara la Zikora se n'estava guardant prou per si aquella colla de desconeguts l'entenien. Sonava molt forçada, com un drama televisiu dolent sobre l'època precolonial. «Un home damunt d'un vehicle a vela, amb un capell del color de la sang». Em vaig posar a riure i ella es va posar a riure, i per un moment em vaig sentir alliberada, renovada.

—De debò, Zikora, no hauries d'haver sortit.

—Però és que necessitem paper de vàter...

—Crec que ha arribat el moment que comencem a rentar-nos el cul amb aigua —vaig dir, i tot seguit la Zikora i jo vam corejar a l'uníson: «No esteu netes!».

Al llarg dels anys havia explicat una pila de vegades la història de l'Abdul, el nostre porter d'Enugu, l'esvelt Abdul, amb la seva gal·labiyya llarga, que un vespre va entrar a la latrina del darrere, amb el bullidor de plàstic ple d'aigua en una mà, i es va girar per dir-me, amb veu calmada:

«Els cristians feu servir paper després del lavabo. No esteu nets».

A la videotrucada familiar vaig dir:

—Avui dia el pitjor crim que pots cometre als Estats Units és alterar les llargues cues de gent que espera als supermercats per comprar paper de vàter. La policia va molt atrefegada vigilant les cues per al paper de vàter que s'han format a tot el país.

Tenia l'esperança que tothom riuria, perquè temps enre-re riem molt, però només va riure mon pare. Els meus germans bessons es trobaven en plena discussió, per variar.

—No entenc per què els americans n'hi diuen «paper» —va dir la mare—. «Paper de vàter». Sona aspre. Per què no «rotlle de lavabo» o alguna cosa així?

Fèiem videotrucada cada dos dies, els meus pares des d'Enugu, el meu germà Afam des de Lagos i el seu bessó Bunachi des de Londres. Cada sessió era com un dia encapotat, tenebrós i carregat amb les darreres males notícies.

Els meus pares parlaven de la mort, dels moribunds i dels morts, i els meus germans es tractaven amb una crueltat desvergonyida, sense molestar-se ja a mantenir els pares al marge de les seves hostilitats. Era com si ja no poguéssim ser nosaltres mateixos perquè el món no era el mateix. Parlàvem de l'augment de casos a Nigèria, els números que canviaven dia a dia, estat a estat, en una competició macabra que de moment encapçalava Lagos, seguit de Cross River. L'Afam ens va enviar un vídeo d'una ambulància que passava rabent per la seva urbanització, amb les sirenes a tot drap, i el va acompanyar del text «Un que ja ha llepat». En Bunachi va dir que no estava previst que els metges del Regne Unit rebessin equipament de protecció aviat perquè els treballa-

dors que els fabricaven a la Xina havien mort. Jo sempre era l'última d'afegir-me a la videotrucada, i els deia que havia estat parlant amb editors quan en realitat m'havia quedat amb la vista clavada al telèfon, mentalitzant-me abans de prémer el botó d'«Unir-se a la conversa». Els meus pares havien tornat a Nigèria just abans que esclatés la pandèmia, després d'estar a París, i la mare sovint deia «Imagineu si ens arribem a quedar atrapats a Europa. Allà la bestiola està matant gent de la nostra edat com a mosques».

—Feu-vos la idea del desastre que seria si aquí tinguéssim els índexs de mortalitat europeus —va dir el meu pare aquell dia.

—Déu està salvant Nigèria, no hi ha cap altra explicació —va fer l'Afam.

—És màgia —va respondre en Bunachi, mordaç. I va afegir: No, simplement a Europa són honestos a l'hora de registrar les morts per coronavirus.

—No, no, no —va insistir el pare—. Si nosaltres tinguéssim índexs de mortalitat elevats, seríem incapaços d'amar-los. Som massa desorganitzats; no com els xinesos.

—Jesús, Maria i Josep. Tots aquests números són persones. Persones —va dir la mare, amb la cara de costat, mirant la tele.

—Aquest matí m'he endut una cullera al caixer automàtic —va comentar l'Afam.

—Una cullera? —va preguntar la mare, un altre cop en posició frontal.

—No volia tocar aquella màquina, o sigui que he picat el codi secret amb la cullera i després l'he llençada —va explicar l'Afam.

—Que no duies guants? —li va preguntar la mare.

—Sí, però qui sap si el coronavirus pot traspasar els guants —va fer l'Afam.

—El virus mor al cap de pocs segons en superfícies sòlides. Malaguanyada cullera —va intervenir en Bunachi en to de setciències. Feia uns dies havia dit que els respiradors no eren adequats per tractar pacients de coronavirus. Es dedicava a la comptabilitat.

—No hauries ni d'haver sortit, Afam —va dir el pare—. Què n'has de fer, de l'efectiu, si no és molt preguntar? Ja heu acumulat moltes provisions.

—Necessitava diners en metàl·lic. A Lagos hi ha molta tensió —va respondre l'Afam.

—Tensió en quin sentit? —va preguntar en Bunachi, i l'Afam el va ignorar fins que el meu pare va insistir.

—Què vols dir, amb «tensió»?

—Les multituds s'estan agrupant en diverses finques de tota l'illa per demanar diners i menjar. Ja sabeu que molta gent es guanyava el sou dia a dia i ara no tenen on agafar-se. Els venedors ambulants de la carretera. Vaig veure un vídeo en què un protestant deia que estaven en contra del confinament, que som els rics els que viatgem fora del país i agafem el coronavirus, i com que abans del confinament ens rentaven la roba i ens inflaven els pneumàtics, ara nosaltres els hauríem de proporcionar aliment. Si ho penses fredament, té una certa lògica.

—No té cap mena de lògica. Només són una colla de delinqüents —va etzibar en Bunachi.

—Tenen gana —va replicar l'Afam—. Penseu que al caixer automàtic hi vaig anar a peu. He sentit que si goses sortir amb un cotxe car, t'empaiten amb bastons.

Vivia en una urbanització de cases immenses on els visitants necessitaven contrasenyes úniques per entrar per la reixa electrònica. L'endemà ens va explicar que els protestants havien apallissat els guardes i picaven les reixes, intentant desactivar el sistema de seguretat.

—Han encès un foc al costat de l'entrada —va dir—. Mai no havia vist el nostre grup de WhatsApp tan actiu. Tots hi estem posant diners i pensant la millor manera de fer-los-els arribar.

—Encara creus que són inofensius? —va preguntar en Bunachi, provocador.

—No he dit mai que fossin inofensius —va aclarir l'Afam—. He dit que tenien gana.

A la seva pantalla vam veure una fumarada grisa alçant-se al cel del vespre. El meu germà semblava d'allò més fràgil, d'allò més innocent, dret al costat de la planta alta del seu balcó de marbre. La planta era d'un verd tan llampant, amb unes fulles tan frondoses, que em va fer recordar de sobte els temps en què la vida era normal i el meu germà era l'amo de la seva, dirigint el seu negoci, un Gran Home jove de Lagos, amb poder a les butxaques. Ara ell s'estava palplantat allà mentre la seva esposa feia una barricada a la cuina amb les dues criatures, perquè era l'habitació de la casa que tenia la porta més robusta. Intentava fer veure que no tenia por, cosa que provocava just l'efecte contrari, i jo vaig pensar en la facilitat amb què ens podem trencar, i la rapidesa amb què oblidem que som així de trencadissos. Un cop fort va esquinçar l'aire i vaig fer un bot. Per un moment, no sabia si el soroll havia vingut de la pantalla de l'Afam o de l'altra banda de la meua finestra.

—Ho heu sentit? —va dir l'Afam—. Ha sonat una mena d'explosió a la reixa.

—No és res greu —va respondre el pare—. Deuen haver llançat una llauna d'insecticida a les flames.

—Afam, entra i tanca totes les portes amb clau —va ordenar la mare.

Per canviar de tema vaig comentar que els pots de vitamina C concentrada s'havien esgotat a tots els webs. En Bu-

nachi, per descomptat, ho sabia tot i va dir que la vitamina C no servia per prevenir el coronavirus. Ens va enviar la recepta d'una infusió d'alfàbrega fresca i ens va dir que havíem de fer-ne bafs cada dia.

—Ningú té alfàbrega fresca —li va etzibar l'Afam.

En Bunachi va començar a recitar les darreres estadístiques sobre morts país per país, però jo vaig dir:

—M'estic quedant sense bateria. —I vaig penjar.

Vaig enviar un missatge a l'Afam i el vaig rematar amb una filera de cors vermells: «Aguanta, germà, que tot anirà bé».

La meva cosina Omelogor va dir que a Abuja no passava res d'allò, que a allà tot era menys intens que a Lagos, com sempre, que Abuja era un Lagos descolorit pel sol, com si perdés nutrients per moments.

—Està morint gent i tot i així se celebren festes d'aniversari —va dir.

—Com?

—El cap de gabinet del president va morir ahir de coronavirus i aquest matí l'Ejiro m'ha convidat a la seva festa d'aniversari. Li he dit que si em volgués arriscar a morir, triaria un lloc millor que la seva festa d'aniversari.

Feia impressió, sentir l'Omelogor pronunciant el verb *morir*; gairebé mai no parlava de símptomes ni de xifres de morts. Parlava de tornar a segellar caixes de fideus Indomie amb cinta adhesiva abans de deixar-los a la porta de la casa d'un nen orfe de mare, o de l'allau de visites que havia experimentat el seu lloc web, Només per a homes, des de l'inici del confinament: més visites de més països, i molta gent demanant-li que fes un vídeo en què revelés per fi la seva imatge.

—És gairebé invasiu, demanar-me que faci un vídeo —va dir l'Omelogor, enriolada.

Em va llegir alguns dels comentaris. De tots els meus éssers estimats, l'Omelogor continuava sent la que menys havia canviat, invicta per aquella incertesa compartida. Sempre feia cara de desperta, d'haver-se dutxat, de tenir mil plans al cap.

—Chia, tot això passarà. Els éssers humans hem sobreviscut moltes plagues al llarg de la història —deia sovint, quan em notava desanimada, i el seu to em reafirmava, tot i que la paraula «plaga» em recordava, no sé per què, les sangoneres.

—No n'hi diguis plaga —protestava jo.

De vegades ni tan sols parlàvem. Deixàvem els mòbils repenjats en un llibre, o en una tassa, i compartíem els silencis i els sorolls de fons. El silenci només era tolerable amb l'Omelogor. A les videotrucades amb amics, el silenci em semblava un fracàs, de manera que parlava pels descosits, pensant en la rapidesa amb què ens adaptem, o fingim adaptar-nos, a una vida reduïda a la pantalla i el so. La Zikora deia que li agradava fer teletreball, arrepapada als coixins del llit, perquè així sentia els plors estridents d'en Chidera procedents de la sala d'estar i la veu greu i reconfortant de la seva mare. En Chidera plorava tant per anar al parc que al final ella li havia permès mirar dibuixos animats per primer cop a la vida, i al principi havia fet cara d'espantat en començar el programa, però en aquell moment estava assegut davant del televisor, hipnotitzat, i bramava quan l'àvia l'apagava. La LaShawn, des de Filadèlfia, feia pa de massa fermentada i deixava safates de pollastre fregit al replà de la seva mare, que estava aïllada al pis de dalt perquè no volien prendre riscos. La Hlonipha, des de Johannesburg, va dir que havia desconnectat el wifi i que es dedicava a pintar aquarel·les, però que la feien posar trista perquè semblaven massa aigüalides, massa descolorides. La Lavanya, des de Londres, es

passava el dia bevent vi negre i alçant l'ampolla cap a la pantalla del mòbil tan bon punt es reomplia la copa. La seva veïna havia mort de coronavirus, una velleta que vivia sola amb el seu gos, i ningú s'havia fet càrrec del gos, de manera que ella el sentia bordar i li trencava el cor, però no sabia si els gossos també podien agafar el coronavirus.

Aviat les videotrucades es van convertir en una barreja d'imatges al·lucinatòries. Al final de cadascuna em sentia més sola que abans, no perquè s'hagués acabat la conversa, sinó pel fet d'haver-la tingut. Parlar era equivalent a recordar tot el que s'havia perdut. M'hauria agradat no estar sola. Somiava que abraçava la meva mare al rebedor de la nostra casa d'Enugu i em despertava sorpresa perquè, en plena consciència, no havia pensat a abraçar-la. Anhelava sentir la respiració d'una altra persona a la vora. Tant de bo la Kadiatou s'hagués avingut a portar la Binta i passar la quarantena amb mi. Però entenia el seu desig de passar-la al seu pis, malgrat que patia per ella com una mala cosa. Uns quants dies previs a l'ordre de confinament m'havia dit: «Jo m'espero al meu pis». M'espero. En realitat era el que fèiem tots, esperar. El confinament era una espera desconeguda per a un final desconegut i l'espera de la Kadiatou estava aguditzada per un dolor desenfrenat. Li trucava cada dia, i quan no me l'agafava, trucava a la Binta per assegurar-me que estava bé. Fèiem videotrucades a través de WhatsApp perquè no tenia Zoom. «Com estàs, Kadi?», li preguntava jo, i ella em responia: «Estem bé, gràcies a Déu». De vegades deia: «Senyoreta Chia, no es preocupi per mi». Parlava en veu molt baixa, per no fer escàndol. I tot i així només setmanes abans aquella mateixa veu, presa del pànic, cridava al telèfon: «Enviarà gent per matar-me! Enviarà gent per matar-me!». S'havia negat a fer teràpia i havia dit, fent que no amb el cap: «No puc parlar amb un desconegut, no puc par-

lar amb un desconegut». L'únic que volia era que passés el judici, però els processos judicials s'havien suspès i jo patia per si sucumbia a la foscó, ara que estava condemnada als llimbs del confinament.

—Com trobaré feina, després d'això? Com trobaré feina?

—em va preguntar, en un to tan abatut que em va fer venir ganes de plorar.

—Pots reobrir el teu restaurant quan hagi passat el judici, Kadi —vaig dir.

—Ningú tornarà a anar de restaurant després del virus —va sentenciar ella.

En una de les trucades la va envair un rampell agressiu que em va agafar desprevinguda.

—No em torni a enviar diners, senyoreta Chia. Ja me n'ha donat prou.

Mai abans m'havia parlat en aquest to. Una tensió silenciada va cobrir la distància que separava les dues pantalles.

—D'acord, Kadi —vaig dir, finalment.

Ella va penjar sense acomiadar-se i vaig esperar uns quants dies abans de tornar a trucar-li. Sempre que li preguntava a la Binta «Què fa, la teva mare?», la seva resposta era la mateixa: «A la nit plora».

«Ningú tornarà a anar de restaurant». No em podia fer la idea d'aquella nova realitat marcada per l'aïllament, en què la gent ja no sortia a menjar, perquè necessitava creure que el món podia continuar sent un lloc captivador.

El silenci exterior m'aterria. Les notícies m'aterrien. Llegia sobre homes i dones grans que morien sols, com si no els estimés ningú, mentre la gent que els estimava ploraven darrere les pantalles de vidre. A la tele veia com s'enduien cosos encarcerats com maniquins, embolicats de blanc, i la-

mentava la mort de desconeguts. Escrutava Twitter a la recerca de hashtags sobre el coronavirus i al Google Translate hi enganxava piulades de metges italians que semblava que sabien de què parlaven. Tampoc no en treia gran cosa, ben mirat, perquè al capdavall tothom en sabia molt poc i buscàvem el camí a les palpentes. Cada vegada que m'assabentava d'un símptoma nou em pensava que el tenia, i els símptomes canviaven cada dos per tres. Cada dia sorgia una nova sorpresa, des de granissades a la cara fins a ferides als peus, com un apocalipsi avançant en punt mort, i no hi havia cap indici que s'hagués d'acabar. Una picor en un dit del peu o la gola rasposa de bon matí em feien entrar en estat de pànic, i em deia a mi mateixa «respira, respira», imitant les aplicacions de meditació que temps enrere no em podia prendre seriosament.

Sovint sentia com una letargia apagada m'envaïa el cos a poc a poc, però de vegades era més aviat la sufocació creixent de la inquietud. Les videotrucades per Zoom es van tornar feixugues a causa de l'esforç per mantenir el bon humor, sobretot les que eren entre amics, en què tothom brandava copes de vi. Vaig començar a evitar-les, i a evitar també les videotrucades amb la família. Fins i tot ignorava les trucades de l'Omelogor, i no hi havia ningú més proper a mi que l'Omelogor, però parlar amb ella es va convertir en un esforç perquè el simple fet de parlar s'havia convertit en un esforç. Em limitava a quedar-me ajaguda al llit sense fer res, i em sentia malament per no fer res, però igualment no movia ni un dit. Enviava missatges a amics dient que estava escrivint, i com que era mentida, els donava massa detalls en comptes d'abreujar. Vaig decidir deixar de seguir les notícies per reduir la sensació de fatalitat. Vaig passar a ignorar internet i la televisió i em vaig dedicar a llegir novel·les de misteri d'Agatha Christie, cosa que em va permetre evadir-me de

bon grat cap a la inversemblança refinada de les seves històries. Més endavant les notícies em van tornar a engolir sencera. Em prenia gingebre amb aigua calenta i m'hi afegia llimona d'una ampolla esquerdada que des de feia temps era al fons de la nevera, i llavors obria l'armariet de les espècies i hi posava pebre de Caiena i all i cúrcuma en pols fins que la barreja em feia venir nàusees. Cada matí em despertava i dubtava de si llevar-me, perquè sortir del llit equivalia a apropar-me un altre cop a la possibilitat de la tristesa.

En aquella nova vida en suspens, un dia em vaig descobrir un cabell gris. Havia aparegut de nit, prop de la templa, formant un rínxol marcat, i el primer pensament en veure'm al mirall del lavabo va ser que era borriçol. Un únic cabell gris, lleugerament brillant. El vaig estirar fins a la seva llargada màxima, el vaig deixar anar i el vaig tornar a estirar. No me'l vaig arrencar. Vaig pensar: «M'estic fent gran. M'estic fent gran i el món ha canviat per sempre i mai ningú m'ha conegut a fons». Un rampell de malenconia crua em va negar els ulls de llàgrimes. No hi havia res més que això, aquestes fràgils inspiracions i expiracions. On havien anat els anys? Havia espremut la vida al màxim? Quina era la mesura última d'esprémer la vida al màxim, i com podia saber si ho havia aconseguit?

Mirar cap al passat era sinònim de sentir-me inundada pels remordiments. No sé com va anar, si primer vaig alimentar els remordiments i després vaig començar a buscar per internet els homes del meu passat, o si primer vaig buscar per internet els homes del meu passat i després em van sobrepassar els remordiments. Vaig pensar en tots els inicis i en la lleugeresa de l'ésser que ve provocada pels inicis. Vaig lamentar el temps perdut, amb l'esperança d'aprofitar miracu-

losament el que em quedava. Vaig passar el dol pel que ni tan sols sabia si era veritat, que hi havia algú que un dia m'havia passat pel costat i que no només m'hauria estimat, sinó que m'hauria conegut a fons.

Hi havia un noi coreà a la classe de música on em vaig matricular a primer de carrera, fa molt temps, durant el meu primer any als Estats Units, quan encara era tot nou. Introducció a la Música. La professora, blanca i menuda, era molt entusiasta i parlava de pressa. El seu torrent de paraules estava marcat per un fort accent regional, i em resultava tan estrany, com un zumzeig inacabable, que sovint em perdia. Un dia vaig mirar el company que seia al meu costat per veure si havia captat les últimes paraules, i al seu full no hi vaig veure lletres sinó unes imatges delicades, compostes per uns traços d'allò més succints i fugissers. Me'ls vaig quedar mirant, fascinada per la calligrafia preciosa del coreà, impressionada que aquell noi pogués escriure d'aquella manera i després entendre-ho. Segons recordo, així és com va anar el primer cop que em vaig fixar en ell, però de vegades els records menteixen. Com podia saber que era coreà, si no coneixia la diferència entre el japonès, el xinès i el coreà? No sabia com ho sabia, però ho sabia, i també sabia que si estava escrivint en coreà devia ser de Corea. No era americà, en això ens assemblàvem. Per tant, els seus dies, igual que els meus, devien estar marcats per la solitud. Vaig desitjar que em prestés atenció, però no vaig fer res per atraure-la. Era guapo, baixet i robust, amb els cabells tallats tan curts que li creixien en punta, cosa que als meus ulls era com un desafiament meravellós. Sempre entrava a l'aula capcot, com si fos tímid o estigués preocupat. Llavors bellugava les espatlles per treure's la motxilla, la deixava a terra i s'asseia. Ens imaginava agafats de la mà, asseguts a la gespa assolellada on els alumnes americans menjaven els seus sandvitxos. Seríem

com aquells alumnes que feien viatges amb cotxe a la platja, i quan tornaven aparcaven davant de la residència, amb una copa de més, regalimant sorra i aigua salada. Cada dimecres i cada divendres, abans de la classe de música, em plantejava escriure el meu número de telèfon en un estrip de paper; ho trobava atrevit, emocionant, una cosa que sortia a les pel·lícules, on la gent sabia com actuar. Durant setmanes em vaig asseure al seu costat. La seva proximitat era com un pols elèctric a l'aire, però no vaig escriure el meu número fins a la setmana anterior als exàmens finals. Hi vaig afegir: «Vols que quedem després?», però vaig estripar el paper, i el dia de l'examen em vaig limitar a apuntar el meu nom i el meu número al revers del tiquet d'una cafeteria. No l'hi vaig arribar a donar. Vaig entregar el quadernet blau de l'examen i vaig marxar. No el vaig tornar a veure mai més, el meu coreà guapo dels cabells de punta. Durant el semestre següent em vaig dedicar a examinar aules i passadissos, i en una o dues ocasions vaig veure un asiàtic amb trets angulars i me'l vaig quedar mirant fins que vaig comprovar que no era ell. Potser se n'havia tornat a Corea. Potser a hores d'ara estaríem junts, el meu coreà i jo, amb una o dues criatures, anant de visita a Seül i a Lagos i vivint a Nova York? No m'agrada, Nova York. L'aire està impregnat d'una nota agra, el seu anonimat és abrusador. Em fa sentir desancorada, com una pedreta repicant contra les parets d'una gran cantimplora indiferent. Hi vaig viure un any, just després de la universitat, en un pis d'una habitació a la cruïlla entre el carrer 42 i l'avinguda de Lexington, després de convèncer mon pare que els aspirants a escriptors havien de viure a Nova York. El problema d'aquella ciutat és que tenia alguna cosa que em despertava la necessitat d'amagar-me, de manera que passava els dies dins el pis com una covarda, demanant menjar a domicili i evitant el contacte visual amb

l'agradable porter. Quan vaig deixar de banda l'intent d'escriure una novella, vaig trobar una feina en el sector de la publicitat i vaig marxar de Nova York amb el desig de no tornar-hi mai més. Tot i així, la ciutat sovint apareixia a les meves vides imaginades, potser perquè és la que representa que ha d'aparèixer a les vides imaginades. París també hi apareixia, una altra ciutat que no em diu res. París porta la seva medalla d'indret especial amb massa vanitat, i per tant sense elegància; París dona per fet que t'encisarà només perquè és encisadora. I els parisencs negres semblen grisos, com si el menyspreu cordial que França reserva als francesos negres els hagués format una capa de cendra a la pell. Aquesta descripció dels parisencs negres la va fer un home que vaig creure estimar durant tres anys de la meua vida. No, un home que vaig estimar durant tres anys de la meua vida, però que després de deixar-ho córrer vaig desitjar no haver estimat. Darnell. Es deia Darnell.

—Tenen un color gris desgastat —va dir—. Els francesos tracten els negres del seu país com una merda, però si ets afroamericà podríem dir que tens un passi.

Ell em va explicar l'anècdota de quan va baixar d'un tren a París i va veure uns homes uniformats que s'abalançaven únicament sobre els homes negres per demanar-los els papers: «*Les papiers! Les papiers!*». Es veu que van examinar breument el seu passaport americà de color blau i el van deixar passar, però quan es va girar va veure quatre francesos negres apinyats contra la columna de l'estació, humiliats, mentre els altres francesos els passaven pel costat despreocupadament. Vaig voler que en Darnell em digués que va quedar commogut o desconsolat o enrabiad per la situació, però ell es va limitar a dir que era la cosificació de la creació neoracial subjectiva. O alguna cosa així.

Dos

Ens vam conèixer en un sopar d'aniversari. La meva amiga LaShawn va explicar que la gent li deia «el Denzel Washington del món acadèmic», i que les seves classes d'Història de l'Art tenien llargues llistes d'espera. Els alumnes brillants es disputaven les hores de despatx. No s'assemblava a Denzel Washington, però quedava clar que «Denzel» era una altra manera de referir-se als homes com ell, homes de bellesa continguda. El vaig mirar i vaig sentir com la gravetat s'afluixava i s'esvaïa. L'atracció va ser immediata, incontenible, elemental, i de sobte fins a l'últim grànul del meu cos sortia disparat cap a ell. En aquell moment alguna cosa es va no perdre, però sí rendir. Tenia la pell fosca i les celles també. En unes quantes ocasions vam creuar la mirada i la vam sostenir, però ell sempre acabava desviant-la i després amb prou feines em va tornar a prestar atenció. Hi havia una indolència en els seus moviments, en la manera amb què ostentava el seu poder; sabia que no li calia esforçar-s'hi gaire, perquè el món es rendia amb facilitat a la seva llum. Quan parlava, tothom que hi havia a la taula semblava captivat amb ell, com si estiguessin asseguts als seus peus, esperant que les engrunes d'aquell coneixement extraordinari els caiguessin al damunt.

—Es va oposar als drets civils i va donar suport a l'apartheid de Sud-àfrica, i encara he de plorar la seva mort? —va dir, molt a poc a poc, com si pensés que la seva audiència s'ho hauria hagut de rumiar millor abans de treure aquell tema—. Hem oblidat el seu discurs de la campanya pels drets dels estats? Ni tan sols parlo de la seva guerra desastrosa contra les drogues. Ostres, tu, el reaganisme ens va destruir.

Jo mai de la vida havia sentit el terme *reaganisme*, i els

anys següents, sempre que el sentia, em consumia una emoció tan nostàlgica com agredolça. El sopar es va acabar i la gent va començar a acomiadar-se, però igualment ell no va fer cap gest. Vaig desitjar ser prou valenta, com la meva cosina Omelogor, per fer el primer pas jo mateixa, però no sabia com ser aquesta mena de dona amb els homes, la que donava el tret de sortida. Finalment em va demanar el telèfon, però sense gaire entusiasme, com si no fer-ho també li estigués la mar de bé, i tot i així em vaig sentir triomfant.

Mai no he dit tantes mentides a la vida com les que vaig dir a en Darnell. Li mentia per complaure'l, per ser la persona que ell volia que fos, i de vegades li mentia per arrencar-li quatre molles d'aprovació. «Estic malalta», li escrivia, per forçar una resposta, després de dies enviant-li missatges que no em contestava. De vegades em responia a l'instant i de vegades esperava un dia o dos més. «Que et milloris», es limitava a escriure'm. Ni una pregunta que obrís la porta a cap altra cosa, ni un «Com et trobes ara?» o un «Què fas?». Els meus dies transcorrien buits fins que el tornava a veure. Sempre em deixava el mòbil al costat, damunt de l'escriptori, mai en mode silenci, per por que em passés per alt una trucada seva. Quan feia el sorollet d'haver rebut un missatge, l'agafava d'una revolada i m'enfadava amb qui fos que me l'hagués enviat, com si enviant-me'l s'haguessin apropiat l'espai que estava destinat a ell. Els seus silencis em deixaven fora de joc. Com podia ser que la intensitat amb què jo sentia no li provoqués una obsessió similar? Me l'imaginava rebuscant entre arxivadors de papers a les entranyes de les biblioteques, esternudant per culpa de la pols, sense pensar en mi, mentre que cada segon de la meva vida estava infestat de pensaments sobre ell. Jo em trobava en un altre intent d'escriure una novel·la i ja tornava a fracassar, però per a mi el veritable fracàs eren els seus silencis. Començava el relat una

vegada i una altra, establint connexions poc convinents amb en Darnell en tot allò que llegia, i entretenint-me en les frases que tenien a veure amb l'amor, o els homes, o les relacions, com si em poguessin encendre la bombeta respecte al misteri que era en Darnell.

—Patia per tu —li deia, quan reapareixia per fi.

—Però si sempre estic molt enfeinat als arxius, i entenc que tu estàs treballant en la teva novel·la...

—Igualment ens podem dir alguna cosa de tant en tant, no? Encara que sigui un «hola» ràpid abans no entris a classe, o quan et prenguis un descans per anar al lavabo —deia jo, incapaç de reprimir la desesperació.

Ell només responia amb una mirada, aquella mirada fulminant amb què expressava de manera d'allò més eloqüent una decepció carregada d'arrogància, una mirada que deia «quines necessitats més vulgars». Jo volia amor, amor a l'antiga. Volia que els meus somnis estiguessin alineats amb els seus. Ser lleial, compartir els vessants més autèntics de nosaltres mateixos, lluitar i que m'abandonés breument sabent que la dolçor de la reconciliació era a l'abast de la mà. Però allò era vulgar, segons ell, aquella idea de l'amor, un producte de les històries immadures i burgeses que Hollywood ens havia ficat al cap durant anys. Volia que jo fos inusual, interessant, i vaig trigar una bona temporada a entendre què significava allò.

—Quines porqueries has fet? —em preguntava—. Explica-m'ho.

Jo li explicava coses que no havien passat mai, històries plenes de detalls que treia del no-res: el massatgista de mans àgils que es va aturar a mig massatge i va desembolicar un consolador d'un rotlle de baietes. El sexe, aquell en-

trellaçament de cossos tan primitiu, sempre ha estat per a mi una esperança de connexió, de significat, de bellesa, fins i tot de felicitat. Però vaig mentir a en Darnell perquè ell volia sentir anècdotes poc convencionals, fossin certes o no. Amb cada història m'observava, com si mesurés el valor de les meves paraules. De vegades volia que li tornés a explicar les que més li agradaven, i jo hi afegia detalls nous cada vegada. Érem dos adults i en Darnell es guanyava la vida fent classes a adults, però hi havia una immaduresa terrible tant en les meves mentides com en les seves expectatives. Em va explicar que la seva exnòvia es feia talls a les cuixes amb fulles d'afaitar. Una noia somali que es deia Sagal. Aquell nom ja m'ho deia tot. Sagal. Me la imaginava àgil i flexible, movent-se per l'habitació com un líquid. Era brillant i aventurera, deia ell, però no concretava a què es referia amb allò d'aventurera. No li vaig voler preguntar què se'n va fer. Era un fantasma que només existia per fer-me sentir insegura.

En una ocasió va reaparèixer després d'una setmana de silenci i em va dir que havia estat a Alabama, contemplant litografies d'art afroamericà.

—Com? No ho sabia —vaig dir.

—Què hi farem. —Va arronsar les espatlles i es va reclinar a la cadira, com si la conversa ja l'avorrís, i els seus ulls van començar a examinar la gent que feia cua a la cafeteria. Jo el veia com una persona a qui mai podria arribar a conèixer a fons; al contrari, el misteri s'aprofundia dia a dia.

—Vull dir, em pensava que m'ho diries, si pensaves sortir de l'estat —vaig dir.

—Quina importància té? Hauria pogut ser a la biblioteca, pel mateix preu.